ДОСВІД НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У СФЕРІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ, ЗАХОДІВ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ТА СЛУХАЧІВ У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

В'юн В.В., Власенко А.В.
Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Світовий процес переходу від індустріального до інформаційного суспільства, а також соціально-економічні зміни, що відбуваються в Україні, вимагають суттєвих змін у багатьох сферах діяльності держави. У першу чергу, це стосується реформування освіти. Національною програмою «Освіта. Україна XXI сторіччя» передбачено забезпечення розвитку освіти на основі нових прогресивних концепцій, запровадження у навчально-виховний процес новітніх педагогічних технологій та науково-методичних досягнень, створення нової системи інформаційного забезпечення освіти, входження України у трансконтинентальну систему комп'ютерної інформації [1]

Під дистанційним навчанням розуміємо індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Завданням дистанційного навчання є забезпечення безперервного професійного розвитку лікарів, можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти, професійної кваліфікації та її підвищення [2].

За концепцією розвитку дистанційної освіти, в Україні дистанційна освіта – це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання. Надання якісної медичної допомоги населенню, серед іншого, забезпечує наявність достатньої кількості висококваліфікованих кадрів. Зміни в вищій медичній освіті, інтеграція її в європейський освітній простір вимагає нових підходів до підготовки лікаря на післядипломному етапі. Актуальною також стає необхідність якісно нової організації співпраці між ЗВО та структурними підрозділами з охорони здоров'я щодо здійснення цільової підготовки, а саме підвищення кваліфікації лікарів та спеціалізації, для потреб практичної охорони здоров'я за рахунок коштів місцевих бюджетів, відомчої та приватної медицини [3].

Нині все частіше on-line навчання інтегрується в традиційне. Воно доповнює його, даючи можливість повною мірою опанувати предмет. Даний підхід спрямований на досягнення найвищої ефективності, що було б неможливим за класичного підходу до навчання. On-line засоби можуть застосовуватися як під час заняття, так і в позанавчальний час для виконання

домашнього завдання, саме тому on-line засоби є невіддільною частиною дистанційного навчання [4].

Основна частина. Надання освітніх послуг з використанням технологій дистанційного навчання в сфері післядипломної освіти, заходів безперервного професійного розвитку лікарів у Навчально-науковому інституті післядипломної освіти Харківського національного медичного університету розроблене відповідно до Положення про дистанційне навчання, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 466 від 25.04.2013 р. (із змінами і доповненнями); Указу Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013 «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», Вимог до закладів вищої освіти та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, які надають освітні послуги за дистанційною формою навчання для підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямами і спеціальностями, затвердженими наказом МОН України № 1518 від 30.10.2013 р.; Закону України «Про вищу освіту» (Наказ МОН № 1050 від 17.09.14 року), Закону України «Про освіту» (від 05.09.2017 № 2145-VIII) та Положення про Національну освітню електронну платформу (Наказ МОН України № 523 від 22.05.2018 р.).

Метою дистанційного навчання у Харківському національному медичному університеті (далі – ХНМУ) є надання освітніх послуг шляхом використання у навчальному процесі сучасних технологій дистанційного навчання за певними освітніми програмами та рівнями відповідно до державних стандартів освіти.

Заходи з безперервного професійного розвитку лікарів у ХНМУ забезпечуються Навчально-науковим інститутом післядипломної освіти Харківського національного медичного університету (далі – ННІПО ХНМУ).

На сьогодні підготовка лікарів у Навчально-науковому інституті післядипломної освіти Харківського національного медичного університету складається:

– з післядипломної медичної освіти, до якої віднесені: інтернатура, лікарська резидентура, магістратура, спеціалізація, стажування, клінічна ординатура;

– безперервного професійного розвитку лікарів: підвищення кваліфікації на циклах тематичного вдосконалення, інформації та стажування, передатестаційної підготовки майстер-класи, самоосвіта, навчання на робочих місцях, отримання другої освіти тощо.

Основними завданнями післядипломної освіти лікарів є підвищення якості навчання, широке впровадження самостійної роботи, дистанційної освіти та підготовка, як лікарів-інтернів, так і слухачів курсів до вимог безперервного професійного розвитку протягом усього професійного життя. Завдання щодо поглиблення рівнів засвоєння професійних знань і практичних навичок інтернів та слухачів, якісний науково-методичний супровід всіх рівнів післядипломного навчання залишаються пріоритетними напрямками роботи інституту та профільних кафедр.

З метою належної організації освітнього процесу в 2020/2021 н.р. з урахуванням карантинних обмежень, установлених Постановою Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 р. №641 «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території зі значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», у Харківському національному медичному університеті поряд з традиційними методами навчання, з дотриманням усіх протиепідемічних заходів, використовуються дистанційні технології навчання, у співвідношенні: 50/50%, за допомогою Moodle Big Blue Button, ZOOM Cloud Meetings та Google Meet, що передбачає участь у майстер-класах, самоосвіту, навчання на робочих місцях, отримання другої освіти, участь у вебконференціях на українській та англійській мовах, «on-line» та за допомогою відеоконференцій. Лікарі-інтерни дистанційно працюють над вивченням тестової бази «Крок 3» у форматі «on-line» (електронні бази тестових завдань ліцензійного інтегрованого іспиту за попередні роки). На кафедрах Харківського національного медичного університету застосовуються дистанційні форми навчання, телекомунікаційні технології, які є сучасними та інформативними для лікарів-інтернів та слухачів, дозволяють дистанційно проводити майстер-класи, використовуючи платформи Moodle за допомогою Big Blue Button, ZOOM Cloud Meetings та Google Meet в забезпеченні безперервного професійного розвитку лікарів.

Висновок. Застосування технологій дистанційного навчання з використанням Google, телекомунікаційних та кейс-технологій, відеозв'язку, в режимі on-line в Харківському національному медичному університеті при підготовці лікарів-інтернів та слухачів забезпечує підвищення якості безперервного професійного розвитку лікарів та сприяє впровадженню дистанційного навчання до навчального процесу на післядипломному етапі, згідно з вимогами сьогодення.

Література

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В.Г. Кременем 20 грудня 2000 р.) http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html

2. Про затвердження Положення про дистанційне навчання. НАКАЗ Міністра освіти і науки України від 25.04.2013 № 466. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2013 р. за № 703/23235

3. Нормативні документи з дистанційного навчання : зб. док. / уклад. : М. А. Семенов. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 53 с.

4. Шахіна І. Ю., Лазнюк Д. С. Інтенсифікація освітнього процесу з використанням on-line засобів // Фізико-математична освіта : науковий журнал. 2017. Випуск 4(14). С. 318–323.